

A cukrászdában

Merüljünk el ennek a cukrászdának az illatában, nézzük a cukrásznők karjait, ahogyan felszolgálják a kávé, teát, aprósüteményeket. Egyiküknek apró pattanás élénkíti fel arcát, hátul felcsavart hajából néhány szálacska kiszabadult, és tarkóját legyezgeti. Az ajtónyitások néha-néha beengednek a künn leesett este puhaságából egy jó darabot, ilyenkor lábak topognak kívül, majd belépnek az új vendégek, még havasan, pirult arccal, s élénk tekintetük felmelengeti a helyiséget. Nem veszem le a kabátomat, hiszen nemsokára indulunk. Te azért ved le, a tiéd melegebb, s nem szeretném, ha majd az utcán meghúlnél. Egy kávé közben összegezzük a történeteket. Látom, hogy örülsz, élvezted a korcsolyázást a megolvadt és göröngyös jégen is. Nem zavart, hogy nem megyünk újra egyhamar. Szeretsz itt ülni, a rózsamintás cserépkályhától nem messze, nézelődni, hallgatni az összeütdő kanalak és csészék dallamát, a halk szavak zsongását. Ezt a cukrászdát majd nem akarjuk elfeledni a porcelánfigurákkal, szelencékkel, szárított virágokkal a vitrinekben. Közben az ablak másik oldalán újra a fagy lett az úr, már senki sem merészkedik ki egyedül sétálni. Mi is együtt fogunk menni egy ideig, s majd arra gondolsz, hogy késő éjjel felébresz, felkelsz és kinézel az ablakon, amin a rátapadt hó csaknem elfedi a kilátást a térre, s nem fog ott állni senki, csak hősapkás autók úsznak el majd lassan, ismeretlen céljaik felé. De most még mosolyogsz a felszolgálónőre, aki a kávékat hozta. Csak nézlek, nem gondolok arra, hogy majd egyedül kell hazamennem és utána sem látjuk egymást sokáig. Holnap elutazol az országból, máshol fogsz élni. De erre a délutánra majd emlékezz.

Hóhérok

Talált egy jogosítványt, a járdán hevert. Felemelte. Érvényes volt és autóvezetésre jogosított. Másnap egy autót talált. Egy parkolóban egyedül állt, ahol az éjjel keresztülment. Kinyitotta az ajtaját, s az indítókulcsot a helyén találta. Egész éjjel autózott a városban.

Orvosi vizsgálatra jelentkezett, mikor lejárt az előző érvényessége a jogosítvány szerint. A színeket összekeverte, s mikor egyik szemét letakarták, hogy egyenként vizsgálják őket, elaludt, mert a másik szemére nem látott. A jogosítványt meghosszabbították.

Megdöbentették fogyatékságai. Ideges kézzel próbálta elindítani az autót, de az nem engedelmeskedett. Néhányan hátulról meglökték, így elindult. Egy gyalogátkelőhelynél az autó nem állt meg, és valakit maga alá temetett. A vezető csontok recsegését hallotta, és kiszállt. Az áldozatban a jogosítvány tulajdonosára ismert, hiszen minden nap nézegette fényképét, megjegyezte vonásait. Volt még benne egy lehetni élet, és ezt suttogetta:

– Hóhér vagy, s az áldozat nem kerülheti el végzetét. Mióta elvesztettem a jogosítványomat, éreztem az elkövetkezendőket. Az autómat egy parkolóba vittem, és vártam a hóhért, aki megérkezett. Azóta üldözlek, hatalmas erő vonzott feléd, míg elérkezett ez a pillanat. Most jó, szívemben nincs harag, békében megyek el, mert valamikor én is hóhér voltam. Te sem kerülheted el hóhérodát, most, hogy öltél. De van mód a menekülésre, csak túl későn ismertem meg, és már nincs erőm elmondani...

Az áldozat a kerekek alatt nevetéshez hasonló hörgést hallatott, szája megvonaglott, majd megmerevedett.

A zeneszoba

A zeneszobában nagy volt a felfordulás. Hangszerek heverték koncerten sosem látható helyzetekben és helyeken. A zongora csukott fedele alól egy kürt széles tölcsére ásított ki, benne cimbalomverők és egy szájharmonika feküdtek. Kották fedték a sötétbarna fapadlót, a falak mentén hegedűk álltak, a mennyezetről apró piccolók, s egy üstdob csüngtek. A mester újabb reménytelen kísérleteket tett a helység tartalmának felmérésére, a tárgyak rendszerezésére. Munka közben megérintette a hangszerek testét, s azok megszólaltak. Valamennyi a mester kedvenc dallamai közül választott, ilyenkor ő megállt, elkomorultak vonásai és félrelökte a zeneszerszámot.

Egy nagybőgő mögött komoly, szigorú arcú kislány ült, nagy szemekkel nézett az öregre, mikor az felfedezte. Papírlapot tartott kezében, s azonnal megszólalt:

– Amit keresel, a kezemben tartom, olvastam, s valóban igen fontos lehet számodra, hiszen évek óta kutatsz a legcsekélyebb siker nélkül, s úgy látom, mégsem adod fel. Én, aki ismerem e szoba titkát, s minden tárgy pontos rendeltetését, bár számomra ez semmit sem jelent, arra ítélek, hogy soha ne fejtsd meg életed rejtett értelmét, mert elárulhatom, az tárulna eléd, ha nem követtél volna el annyi hibát és bűnt ellenem.

Az öreg zavarban volt a meglepetéstől, majd ellágyult, s az utolsó szavaknál könnyek szöktek megtört szemeibe.

– De hát mit követtem el?

– Ítéletedet csak teljesebbé teszi, hogy nem tudhatod bűnödöt. De jobb így, hidd el, különben folyton azt kellene hinned, hogy másképpen is cselekedhettél volna. A dolgok összekapcsolódnak, egyik hibád magával hozta a másikat. Azonban reménykedhetsz abban, hogy befejezed a munkát, s akkor békességet nyersz. Most pedig folytasd a keresést.

A kislány felállt, a papírlapot összehajtotta, majd a zsebébe tette. Az egyik lecsüngő kötelet hintának használva átlendült a helységen, kiment a nyitott ajtón és becsukta maga után.

Real-time¹ álom

Egy kombinátról álmodtam, mely gyár, különböző mesterségek elsajátítására szolgáló kiképzőbázis, és szórakoztató központ is volt egyben. A műhelycsarnokban a munka mintha egy rakéta fedélzetén zajlott volna. Én egy turbinát szereltem össze, ami igen hosszú volt, ezért gyorsjáratú, sodronyra függesztett járművön kellett közlekedni a két vége között. Különböző darabokat szereltünk be, az egyik részét mindegyik darabnak vissza kellett tartani, bemutatni, és azután fizették a munkabért; elég sokat. Az automatizálás hőskorában kezdődött az álom, s a jövőben, egy nagy hadiüzemben végződött.

Különleges mesterségeket is el lehetett sajátítani, mint az oroszlan-szelídítést, védőeszközök nélkül. Ennek sok áldozata volt, aki félt, azt a fenevadak felfalták. Úszás is volt, cápák és krokodilok között; aki nem volt elég gyors, azt is megették. Vipérákat is lehetett szelídíteni, azok is szedték az áldozatokat.

A szórakozás abból állt, hogy egy nagy, teaházszerű, többszintes épületbe kellett bemenni, ahol végig lehetett nézni egy üvegfal mögül, ami csak egy irányban volt átlátszó, egyes elkeseredett emberek borotvapengével elkövetett öngyilkosságát, vagy pedig teát lehetett rendelni, és a jelenlevő nőket csábítani, mint egy bordélyházban, mások pedig egy szintén különleges üvegfal mögül nézték a szerelmeskedő párokat: mindenki kedve és fizetése szerint.

¹ számítógép-vezérelt gyártás-technológiai angol szakszó; jelentése: egyidejű, valós időben történő vezérlés

Játék

Egy különös lánnyal voltam együtt egy időben, akivel állandóan játszottunk. A lány azt mondta:

– Most Klára (így hívták) azt játssza, hogy... és akkor eljátszottuk, amit mondott. Önmagáról harmadik személyben beszélt, mint egy kisgyerek.

Én se voltam akármilyen egyszerű fiú, valami tehetség folytán sokakat el tudtam szédíteni magam körül, így általában többen játszottunk egyszerre, úgy tíz-tizenöten.

A metró mozgólépcsőjén is szórakoztunk néha egy zsinegre felfűzött játékkal, amiben bizonyos, a zsinegre felerősített bábuk másznak felfelé, de ott valóságos szereplőknek kellett felkapaszkodni valóságos zsinegen. Vagy egy lakásban játszottunk Matchbox-szerű járművekkel, és futottunk a játékszerek után, mint az utcán a villamos után. Néha Klarával, mikor a többiek eltávoztak, egymás karjaiban feküdtünk az ágyon, és butaságokat sugdolóztunk a másik fülébe órák hosszat. Vihorásztunk, viháncoltunk, mint a kölyökállatok, vagy mint a mennybemenetelt váró, megváltott lelki szegények, mint ahogy még soha senki mással, közben apró mozdulatokkal izgattuk egymást és majdnem elmentünk egyszerre, többször is. Beati pauperes spiritu.

De ő hirtelen, váratlanul elhagyott. Nem jött haza a lakásba pár hónapig. Azután visszatért egy szó nélkül. Nem magyarázkodott. Én sem firtattam a dolgot. Kisherceg-szerű lény volt. Egyszer így szólt:

– Nem, engem nem lehet birtokolni.

Voltak zenei játékaink is.

– Milyen zenét is szeret Klára? - mondta, s akkor olyan zenét hallgattunk meg, vagy játszottunk többen együtt: ő gitáron, mások ütőhangszereken, én pedig zongorán.

Néha csak kettesben játszottunk. Az volt az izgató és varázslatos ezekben akkor, hogy mintha szerettünk volna, vagy bennünket szerettek volna, a szerelemről játszottunk, de mint egy álomban, csak a lélek vett részt bennük, nem volt testi oldala az együttléteknél. Vagy pedig játék közben szeretkeztünk, zenéről beszélve, mintha lélek szeretkezett volna lélekkel, így az élvezet hosszantartó lett, néha napokig tartott egy-egy aktus.

Azután egy reggel eltűnt, sose láttam többé. Szenvedtem, vinnyogtam miatta éjjelente, mint egy gordonka, és sokáig nem volt kedvem játszani, se zongorán, se valaki mással az ágyban.